

باسم تعالی

شیوه نامه اجرایی کرسی های ترویجی

در راستای حسن اجرای آیین نامه برگزاری کرسی های ترویجی مصوب ۱۳۹۵/۸/۱۰ مجمع هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره، شیوه نامه اجرایی شامل اهداف و وظایف کمیته های دستگاهی، مدارک و مستندات برای صدور گواهی و فرم های مورد استفاده به شرح زیر می باشد.

اهداف کرسی های ترویجی

۱. بسط و گسترش فرهنگ نواندیشی و نوآوری دانش در مراکز علمی و پژوهشی
۲. گفتمان سازی، بسترسازی و تمرین نقد علمی، مناظرات علمی و نظریه پردازی
۳. گسترش فضای عقلانیت و نهادینه سازی فرهنگ تضارب آراء
۴. ترویج نشاط علمی و شجاعت نوآوری، نقد، مناظره و نظریه پردازی
۵. توانمندسازی مراکز علمی در برگزاری کرسی های علمی

خط مشی کرسی های ترویجی

- ۱- مسئولیت ارزیابی محتوای کرسی های ترویجی و نیز نظارت بر اجرای آن بر عهده کمیته دستگاهی است،
- ۲- در فرایند برگزاری کرسی باید استانداردهای علمی رعایت شود،
- ۳- سه اصل اخلاق، منطق و آزادی بیان در نقد و نقل آراء، اشخاص و آثار سرلوحه قراردادده شود،
- ۴- در مباحثات از ورود به نزاع های غیرعلمی و شخصی پرهیز شود،
- ۵- مسئله محوری، نیازمحوری، و تولید دانش نوین و سودمند مورد تأکید است.

وظایف کمیته دستگاهی

۱- دریافت طرحنامه و مستندات: ۱- متن کرسی ترویجی در قالب فایل ورد و پی دی اف؛ ۲- رزومه علمی ارائه دهنده؛ ۳- مشخصات فردی ارائه دهنده (نام و نام خانوادگی، میزان تحصیلات، رشته تحصیلی، رتبه علمی، دانشگاه/ موسسه محل اشتغال، شماره همراه و ایمیل و فایل عکس ارائه دهنده).

۲- ارزیابی اولیه: ۱- انتخاب ارزیاب و انجام ارزیابی از سوی حداقل دو نفر (حداقل همتراز علمی با ارائه دهنده و در رشته تخصصی موضوع و تکمیل فرم ارزیابی)؛ ۲- ارزیاب می تواند از خارج از دانشگاه/موسسه ارائه دهنده کرسی ترویجی هم انتخاب شود؛ ۳- در صورت تأیید طرحنامه، جلسه کرسی ترویجی قابل برگزاری است.

۳- انتخاب ناقد(ین): ۱- انتخاب ناقد(ین) با حداقل همتراز علمی با ارائه دهنده و در رشته تخصصی موضوع، ۲- ناقد(ین) می تواند از خارج از دانشگاه/موسسه ارائه دهنده کرسی ترویجی هم انتخاب شود. ۳- تکمیل فرم ارزیابی از سوی ناقد(ین)

۴- برگزاری کرسی: ۱- اعلام عمومی در پورتال دانشگاه و سایر روش های اطلاع رسانی، ۲- برگزاری عمومی و حضوری کرسی (شامل ارائه طرحنامه، نقد ناقد(ین)، سوالات حاضرین و پاسخ ارائه دهنده و جمع بندی)، ۳- تهیه گزارش برگزاری کرسی.

۵- ارائه گزارش: ۱- تأیید برگزاری کرسی از سوی کمیته دستگاهی، ۲- قرار دادن متن کرسی ترویجی در پورتال دانشگاه/موسسه، ۳- ارسال مستندات و پیش نویس گواهی به دبیرخانه هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره.
توجه: مراکزی که کمیته دستگاهی ندارند، موارد فوق الذکر توسط نزدیکترین یا مرتبطترین کمیته دستگاهی قابل انجام است.

معیارهای تأیید کرسی ترویجی:

۱. موضوع کرسی در تخصص و مسیر مطالعاتی و پژوهشی ارائه دهنده کرسی ترویجی باشد.
۲. محتوای کرسی حرف نویی داشته باشد و موضوع نویی را ارائه داده باشد.
۳. حاصل مطالعات علمی و پژوهشی باشد.

مستندات لازم برای صدور گواهی: برای صدور گواهی برگزاری کرسی ترویجی، لازم است مستندات زیر بصورت فایل نرم افزاری به دبیرخانه هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره ارسال شود:

۱. متن کرسی ترویجی (فرم الف)
۲. گزارش کمیته دستگاهی (فرم ج)
۳. فایل اکسل تکمیل شده
۴. فرم تکمیل شده گواهی کرسی ترویجی (فرم گواهی به زبان فارسی خواهد بود، و برای ارائه دهندگان خارجی، می تواند به زبان اصلی باشد)

فرم‌های مورد استفاده

الف - فرم متن کرسی ترویجی:

۱- مشخصات ارائه دهنده(گان):

نام و نام خانوادگی:	عطااله اسماعیلی
میزان تحصیلات:	دکتری
رشته تحصیلی:	فقه و اصول
مرتبۀ علمی:	استادیار
نام و آدرس محل اشتغال:	دانشگاه گیلان، دانشکده علوم انسانی، گروه علوم قرآن و حدیث
شماره تلفن:	۰۹۱۱۱۳۷۳۹۸۵
آدرس ایمیل:	Smaeili.a@guilan.ac.ir
شناسه ORCID:	0000 0002 4812 9941

۲- عنوان کرسی:

عنوان فارسی: نظریه بازخوانی قلمرو علم انبیا و ائمه (ع) از منظر عالمان امامیه
عنوان انگلیسی: Rereading the realm of the knowledge of prophets and imams, peace be upon them, from the perspective of Imamiya scholars
عنوان عربی:

۳- متن کرسی ترویجی: (آن دسته از ارائه دهندگان کرسی ترویجی یا دانشگاه یا موسسه‌ای که کرسی در آن برگزار می‌شود به

زبان غیرفارسی هستند، می‌توانند متن کرسی را به زبان اصلی ارائه دهند)

۱-۳ شرح موضوع: بطور دقیق و علمی شرح داده شود

یک: سوال این است اگر معصومین (ع) در تمام امور و مسائل علم پیشین داشته باشند دو سوال و مشکل اساسی مطرح خواهد شد

۱. در برخی موارد، کار آنان فضیلتی برای آنان نخواهد بود مانند علم حضرت ابراهیم (ع) به عدم تحقق ذبح حضرت اسماعیل (ع)؛

۲. در برخی موارد مشکل خودکشی رخ خواهد داد مانند علم حضرت علی (ع) به حادثه شب نوزده ماه رمضان که منتهی به شهادت ایشان گردید

دو: علم معصومین (انبیا و ائمه (ع) دو گونه است؛

باسم تعالی

الف: علم موهبتی - الهی: منظور از علم موهبتی - الهی آنست که خداوند از راهی غیر از سه راه عمومی و بشری یعنی عقل، فطرت و حواس ظاهری، به آنان علمی را افاضه کند، از این علم به علم غیب نیز تعبیر می شود، مانند معارفی که از طریق وحی یا الهام به معصومین (ع) داده شده است؛

ب: علم اکتسابی - بشری: به آگاهی گفته می شود که انسان به کمک سه عامل عقل، فطرت و حواس ظاهری کسب می کند
سه: مسائلی که معصومین (ع) با آن ها روبرو هستند قابل تقسیم به دو قسم است،

یک: مسائل خاص، یعنی مسائلی که به هدایت گری مردم مربوط است، به اتفاق آراء عالمان امامیه، در اینگونه مسائل، علم معصومین (ع) کامل است و به تمام اموری که به هدایت گری مردم مربوط است خداوند به آنان آگاهی لازم را داده است، دلیل این دیدگاه علاوه بر آیات و روایات، استدلال عقلی است، توضیح آنکه انبیا و ائمه (ع) از سوی خداوند برای هدایت گری مردم برگزیده شده اند اگر علم کافی و لازم، حتی در برخی موارد، برای هدایت مردم نداشته باشند نقض غرض رخ خواهد داد از حکیم قییح است که قصد انجام کاری داشته باشد اما شرایط و زمینه های لازم آن کار را آماده نکند و به واسطه عدم شرایط، آن کار واقع نشود.

دو: مسائل عام بشری، یعنی اموری مانند تهیه وسایل از بازار، رفتن به مسجد، خوردن غذا و.... که با سایر مردم مشترک هستند، در این باره، بین عالمان امامیه چهار دیدگاه شکل گرفته است؛

۱. همانند مسائل خاص، علم و آگاهی کامل به مسایل عام بشری دارند؛
۲. علم و آگاهی ندارند،

۳. اصل بر عدم آگاهی است مگر اینکه دلیل معتبری مانند قرآن، روایات و تاریخ دلالت کند که در موردی خاص علم داشته اند؛

۴. توقف، یعنی به دیدگاه روشنی در این مساله نرسیده اند؛

به نظر نگارنده دیدگاه قابل پذیرش همان دیدگاه سوم است

چون معصومین (ع) در ذات و ماهیت اولیه خودشان انسان هستند بنابراین، همانند سایر انسان ها به اینگونه امور آگاهی ندارند مگر اینکه دلیل قرآنی یا روایی و تاریخی معتبر، بر آگاهی و علم آنان در مورد خاصی دلالت نماید.

چهار: بر اساس این نظریه ابهامات و سوالاتی که بر بعضی از رفتارهای معصومین (ع) مطرح است مانند فضیلت نداشتن اقدام حضرت ابراهیم (ع) بر ذبح حضرت اسماعیل (ع) و یا حادثه لیلۃ المیت برای امام علی (ع) و یا اشکال اقدام به خودکشی، مانند به مسجد رفتن امام علی (ع) و خوردن مایع مسموم توسط امام حسن (ع)، بر طرف خواهد شد.

پنج: ادعای نگارنده آنست که معصومین (ع) دارای دو نوع علم و آگاهی هستند یکی علم غیب یا همان علم موهبتی - الهی، دیگری علم عادی یا همان علم اکتسابی - بشری،

باسم تعالی

همانگونه که پیش تر اشاره شد مسایلی که با آن ها روبرو هستند نیز دو گونه است یکی مسائل خاص، که مربوط به هدایت مردم می شود، و دیگری مسائل عام و مشترک با مردم. قلمرو علم الهی - موهبتی، مسائل خاص و قلمرو علم اکتسابی - بشری، مسائل عام است.

۲-۳ سوابع دانشی: تاریخچه موضوع و سوابق نظری و دانشی موجود در این زمینه چیست و جایگاه موضوع حاضر کجاست؟

با توجه به متون روایی و تاریخی می توان گفت این مساله از صدر اسلام مطرح بوده است (ر. ک. نهج البلاغه خطبه ۱۲۸) و همچنین با توجه به برخی آیات قران مانند سوره آل عمران آیه ۴۹ و ۱۷۹ و یوسف آیه ۹۶ و سوره جن آیه ۲۶ و ۲۷، که به علم غیب انبیا (ع) اشاراتی شده است برخی از مفسران نیز به این مساله، گرچه به صورت اجمالی پرداخته اند (ر. ک. التبیان ج ۲ ص ۵۴۵ و جلد ۱۰ ص ۱۲۶، مجمع البیان، طبرسی، ج ۲ ص ۸۹۵ و جلد ۶ ص ۴۰۳، منشور جاوید ج ۷ ص ۲۲۳-۲۵۳ و پیام قرآن ج ۷ ص ۲۲۳ تا ۲۶۷)

و همچنین در کتاب های روایی، روایات مربوط به علم امام (ع) نقل شده است (ر. ک. بصائر الدرجات، محمد بن حسن صفار، اصول کافی ج ۱، کلینی، مرآة العقول فی شرح اخبار آل الرسول ج ۳).

با شکل گیری علم کلام و تالیف کتاب های کلامی، یکی از مسایل اساسی در بحث نبوت و امامت مساله علم انبیا و ائمه بوده است (ر. ک. اوائل المقالات فی المذاهب و المختارات، شیخ مفید، و تنزیه الانبیا، سیدمرتضی، و تمهید الاصول فی علم الکلام، شیخ طوسی)

در سال ۱۳۸۸ کتابی با عنوان "علم امام" توسط آقای محمد حسن نادم تدوین شده که در آن مقالات و کتاب هایی که به صورت مستقل و یا در ضمن مباحث کتاب به علم معصومین (ع) پرداخته اند نمایه شده است (علم امام، محمد حسن نادم، دانشگاه ادیان و مذاهب، قم، ۱۳۸۸)

۳-۳ موارد نوآوری: ضمن بیان دانش موجود، نوآوری کرسی ترویجی بطور واضح و روشن بیان شود

همانگونه که از عنوان کرسی پیدا است قصد نگارنده جمع آوری دیدگاه عالمان امامیه و طبقه بندی نظریات آنان و ترجیح یکی از آن ها بر سایر دیدگاه ها بوده است. دلیل ترجیح دیدگاه مقبول و به کارکرد آن در حل برخی از شبهات و سوالات پیرامون علم معصومین (ع) نیز اشاره شده است

۴-۳ فرایند: فرایندی که در آن محتوای علمی حاصل شده است، شرح داده شود.

الف: درباره علم معصومین (ع) سوالات فراوانی مطرح است مانند: آیا از تمام حوادث گذشته و آینده آگاهی دارند؟ آیا از باطن افراد آگاهی داشتند؟

آیا از تمام علوم و فنون رائج در زمان خودشان آگاهی داشتند؟

باسم تعالی

آیا به تمامی زبان ها و لهجه ها آگاهی داشتند؟
آیا حضرت آدم (ع) می دانست که شیطان قصد فریب او را دارد؟
آیا حضرت نوح (ع) می دانست که خداوند به تقاضای او درباره نجات فرزندش از طوفان، جواب منفی خواهد داد؟
آیا حضرت ابراهیم (ع) می دانست که ذبح حضرت اسماعیل (ع) واقع نخواهد شد؟
آیا حضرت موسی (ع) به باطن حوادثی که در ملاقات با حضرت خضر واقع شده بود، علم داشت؟
آیا حضرت محمد (ص) می دانست که در جنگ احد، سربازان سپاه اسلام برای بدست آوردن غنیمت محل نگهبانی خود را ترک می کنند و سپاه دشمن از همان جا نفوذ کرده و لشکر مسلمانان را شکست می دهند؟
آیا حضرت علی (ع) می دانست در لیلۃ‌المیت هیچ آسیبی به ایشان نخواهد رسید؟
آیا امام علی (ع) می دانست حوادث شب نوزده ماه رمضان به شهادت ایشان منتهی می شود؟
آیا امام حسن (ع) می دانست نوشیدن آبی که موجب شهادت ایشان شد، زهرآلود است؟
آیا امام حسین (ع) می دانست که مردم کوفه به عهد و پیمان خود وفا نمی کنند و حضرت مسلم را تنها گذاشته و شهید می شود؟
و آیا می دانست که کوفی ها در کربلا علیه یاران او جنگ خواهند کرد؟

و.....

ب: معصومین (ع) دو گونه علم دارند
یکی علم موهبتی - الهی و دیگری علم اکتسابی - بشری،
همچنین با دو نوع مسائل روبرو هستند یکی مسائل خاص که مربوط به هدایت گری مردم است دیگری مسائل عام مانند تهیه وسیله از بازار و.... که با مردم مشترک هستند.

ج: قلمرو علم موهبتی - الهی مسایل خاص یعنی هدایت گری که به اعتبار مقام رسالت و امامت با آنها مرتبط هستند می باشد؛ عالمان امامیه اتفاق نظر دارند که معصومین (ع) به اینگونه مسائل آگاهی کامل و لازم دارند، استدلال عقلی این دیدگاه آن است که، انبیا و ائمه (ع) از سوی خداوند برای هدایت گری مردم برگزیده شده اند اگر علم کافی و لازم، حتی در برخی موارد، برای هدایت مردم نداشته باشند نقض غرض رخ خواهد داد و از حکیم قبیح است که قصد داشته باشد کاری را انجام دهد اما شرایط و زمینه های لازم آن کار را آماده نکند و به واسطه عدم شرایط، آن کار واقع نشود.

قلمرو علم اکتسابی - بشری، مسائل عام یعنی مسائلی که با عموم مردم مشترک هستند و ارتباطی به مقام و شأن نبوت و امامت ندارد، می باشد؛

دیدگاه عالمان امامیه درباره علم معصومین (ع) به مسائل عام را می توان به چهار قسم تقسیم کرد؛

۱. به تمام مسائل، چه گذشته، چه حال و چه آینده علم دارند و به تعبیر دیگر "علم بماکان و مایکون و ما هو کائن" دارند
اکثر عالمان امامیه به همین دیدگاه معتقد هستند؛

مرحوم محمدحسین مظفر می گوید: امام (ع) علم حضوری به همه جزئیات - حتی به وقت قیامت - دارد امام همان طور که در خانه خود نشسته است به علم حضوری می داند که فلان شخص مشغول دزدی و فلان شخص مشغول قتل نفس و فلان شخص مشغول احسان و فلان شخص مشغول خواندن قرآن است ... و به علم حضوری می داند فلان پنی در دکان فلان شخص نجس است و فلان تخم مرغ غضب است... خلاصه اینکه امام به همه حوادث گذشته و آینده و به همه موضوعات خارجی بدون استثنا علم حضوری دارد" (علم امام ، محمد حسین المظفر، ترجمه علی شیروانی ، انتشارات الزهرا ، قم ، بی تا)

همچنین مرحوم سید ابوالحسن رفیعی قزوینی گفته است: امام قبل از وصول به مقام امامت و ولایت ، واجب است احاطه به تمام معقولات و مدرکات را دارا باشد" (به نقل از کتاب علم امام ، محمد حسن نادم ص ۴۱۲)

برخی از روایات نیز بر این دیدگاه دلالت می کند

(اصول کافی ج ۱ ص ۳۸۸ باب ان الائمة یعلمون علم ماکان و ما یکون" ترجمه مصطفوی)

۲. علم معصومین (ع) را همانند علم سایر انسان ها می دانند و معتقدند معصومین (ع) در اینگونه مسایل علم ندارند (ر . ک. متشابه القرآن و مختلفه ج ۱ ص ۲۱۱، به نقل از کتاب علم امام ، محمد حسین مظفر، ترجمه شیروانی ص ۱۶)

۳. اصل آنست که علم ندارند مگر اینکه دلیل قرآنی یا روایی و تاریخی معتبر دلالت کند که در موردی خاص علم داشته اند، به تعبیر برخی از روایات هرگاه معصومین اراده کنند که آگاهی پیدا کنند خداوند به آنها آگاهی می دهد

امام صادق (ع) فرمودند " ان الامام اذا شاء ان یعلم اعلمه الله " امام هرگاه اراده کند که بداند خداوند به او آگاهی می دهد"

چند روایت دیگر نظیر این روایت نقل شده است (ر. ک. اصول کافی ج ۱ ص ۳۸۲، ترجمه مصطفوی، و الاختصاص، الشیخ المفید ص ۲۸۵)

این روایات دلالت دارند که ائمه بدون اراده و قبل از تعلیم الهی به مسائل علم ندارند و اینکه آیا ائمه در تمام مسائل و موارد اراده کرده اند که علم و آگاهی پیدا کنند نیاز به دلیل معتبر داریم.

مرحوم کلینی روایتی از امام باقر (ع) نقل کرده است که علم ما قبص و بسط دارد (اصول کافی ج ۱ ص ۲۵۷، ترجمه سید جواد مصطفوی)

۴. توقف: عده ای معتقدند علم معصومین (ع) از سایر انسان ها وسیع تر است اما کیفیت و میزان گستردگی آن، برای ما معلوم نیست، به تعبیر دیگر فی الجمله می دانیم که علم آنان از بقیه انسان ها بیشتر است.

مرحوم شیخ انصاری می گوید: اما مساله میزان علم امام (ع) از جهت گستردگی و کیفیت آن و از جهت این که مبتنی بر اراده آن ها است یا نه، از روایات چیزی که اطمینان آور باشد، به دست نمی آید بنابر این بهتر است علم این مساله را به خود ائمه واگذار کنیم" (فرائد الاصول ج ۱ ص ۳۷۴، موسسه النشر الاسلامی، قم، و همچنین ر. ک. کفایة الاصول ج ۱ ص ۳۷۴، حاشیه مرحوم مشکینی ، ناشر کتابفروشی اسلامی، ۱۳۶۸)

مرحوم آقای خوبی نیز گفته است " علم امام از موضوعات غامض است بهتر است که آن را به اهل آن واگذار کنیم" (مصباح الفقاهه ج ۱ ص ۳۷۹، تقریرات درس السید ابوالقاسم الخویی ، ناشر انصاریان، قم، ۱۴۱۷ ق).

باسم تعالی

به نظر نگارنده ، دیدگاه سوم، قابل پذیرش است

دلیل آن، علاوه بر روایات پیش گفته ، آنست که معصومین (ع) در ذات و ماهیت خودشان انسان هستند مفاد آیه شریفه "قد اخرج من بطون امهاتکم لا تعلمون شیئا" (سوره النحل آیه ۷۸) درباره آنها نیز حاکم است مگر اینکه دلیل قرآنی یا روایی و تاریخی معتبری دلالت کند که در موردی خاص علم داشته اند.

مرحوم شهید مطهری در این باره می گوید: پیامبر (ص) در ذات خود بشری بود مثل ما، در ذات خود جاهل بود "الم یجدک یتیمًا فآوی و وجدک ضالًا فهدی و وجدک عائلاً فأغنی" (سوره ضحی آیه ۶-۸) در ذات خودش یعنی در روح خودش، در سلول های مغز خودش، هیچ از این آگاهی ها [معارف و حیانی] قبلاً نداشته ، در قرآن روی این قضیه تاکید شده است " ما کنت تعلمها انت ولا قومک " (سوره هود آیه ۴۹) (نبوت ص ۸۲-۸۳)

مرحوم شیخ مفید بعد از بیان این نکته که خداوند از باب لطف و اکرام ائمه، علم به باطن بعضی از مردم را به آنان افاضه کرده است، می گوید: فاما اطلاق القول بانهم یعلمون الغیب ، فهو منکر بین الفساد" و در ادامه گفته است " القول فی معرفه الائمه بجمیع الصنایع و سایر اللغات، اقول انه لیس بممتنع ذلك منهم علیهم السلام، و لا واجب من جهة العقل والقیاس " اما به صورت مطلق بگوئیم ائمه علم غیب دارند فساد این دیدگاه واضح و روشن است... و اینکه گفته شود ائمه به جمیع صنایع ، زبان و لغت ها آگاهی دارند، گرچه ممتنع نیست، اما از منظر عقل و استدلال، ضروری و لازم نمی باشد" (اوائل المقالات ص ۷۷)

سید مرتضی در رد نسبتی که قاضی عبد الجبار درباره علم ائمه (ع)، به امامیه داده است، می گوید " معاذالله ان نوجب له من العلوم الا ما یقتضیه ولایته و یوجهه ما ولیه و اسند الیه من الاحکام الشرعیه " پناه به خدا می بریم از اینکه جز آگاهی هایی را که ولایت او اقتضا کند و براساس شأن امامت او لازم باشد برای امام ثابت بدانیم، آن آگاهی و علم، جز علم به احکام شرعی نیست (تنزیه الانبیاء ص ۱۸۰، همچنین ر. ک. همان ص ۳۲۵ و الشافی ج ۲ ص ۳۶، تحقیق سید عبدالزهر الخطیب)

مرحوم شیخ طوسی می گوید: و لم نوجب ان یکون [الامام] عالما بما لا یتعلق له بالاحکام الشرعیه" ما واجب و لازم نمی دانیم که امام (ع) به اموری که متعلق به احکام شرعیه [هدایت گری] نیست علم و آگاهی داشته باشد" (تلخیص الشافی ج ۱ ص ۲۵۲، ناشر دارالکتب)

همچنین در کتاب الاقتصاد الهادی الی سبیل الرشاد می گوید " لا یلزم اذا قلنا انه یجب ان یکون عالما بما أسند الیه ان یکون عالما بما لیس هو اماما فیه كالصنایع و غیر ذلك ، لانه لیس هو رئیساً فیها ومتی وقع فیها تنازع من اهلها، ففرضه الرجوع الی اهل الخبرة والحکم بما یقولونه" بر اساس دیدگاهی که گفته می شود امام (ع) به اموری که مربوط به شان امامت او می شود علم و آگاهی دارد لازم نمی آید که بگوئیم در امور غیر مرتبط به امامت مانند صنایع و فنون نیز آگاهی داشته باشد چون امام در اینگونه موارد ریس و پیشوا نیست هرگاه در این موارد اختلافی رخ دهد امام (ع) واجب کرده است که به اهل خبره رجوع شود و بر اساس نظر آنان حکم داده شود" (ص ۱۹۲)

شهید مطهری در این باره گفته است " واقعا این جور بوده که یک پیغمبر یک امام در یک حال از غیب خبر داشته و در حال دیگر نداشته، نه از غیب خبر نداشته ، از داخل خانه خودش هم بی خبر بوده است. (نبوت ص ۱۵۶)

در ادامه به دیدگاه برخی از عالمان امامیه که به نوعی با دیدگاه سوم هماهنگی دارد را نقل می‌کنیم
شیخ مفید می‌گوید: فاما علم الحسین (ع) بان اهل الكوفة خاذلوه فلسنا نقطع ذلك اذ لا حجة عليه من عقل او سمع " اما علم
امام حسین (ع) به اینکه اهل کوفه حضرت را یاری نخواهند کرد، ما یقین نداریم که امام، علم به آن داشته است، چون هیچ
دلیل عقلی و نقلی بر آن دلالت ندارد " (المسائل العکبریه، ص ۶۹، الشیخ المفید)

سید مرتضی نیز در این باره می‌گوید " سیدنا ابو عبدالله لم یسر طالبا لکوفه الا بعد توثیق من القوم و عهود و بعد ان کاتبوه (ع)
طائعين غیر مکروهین و مبتدئین غیر مجیبین ... و لم یکن فی حسابہ (ع) ان القوم یغدر بعضهم و یضعف اهل الحق عن نصرته و
یتفق ما یتفق من الامور " آقای ما امام حسین (ع) به واسطه نامه‌ها و عهد و پیمان‌هایی که اهل کوفه در کمال اختیار و آزادی و
بدون هیچ اجباری، از حضرت دعوت کرده بودند، به طرف کوفه حرکت کردند، امام حسین (ع) تصور نمی‌کردند که اهل
کوفه فریب کاری خواهند کرد و از یاری اهل حق دست می‌کشند و ماجرا به گونه‌ای که اتفاق افتاد، رخ خواهد داد " (تنزیه
الانبياء و الائمة ص ۱۷۷)

همچنین درباره علم امام علی (ع) نسبت به حادثه شب نوزده ماه رمضان می‌گوید " قد روی فی اخبار کثیره ان امیرالمومنین
(ع) کان یعلم انه مقتول و ان ابن ملجم لعنه الله کان قاتله و لا یجوز ان یکون عالما بالوقت الذی یقتله فیہ علی التحدید و الیقین
لانه لو علم ذلك لوجب ان یدفعه عن نفسه ولا یلقى بیده الی التهلکة و أن هذا فی علم الجملة غیر واجب " در روایات فراوانی
نقل شده است که امیر المومنین (ع) می‌دانستند که شهید خواهند شد و ابن ملجم ملعون، قاتل او است، لکن جائز و صحیح
نیست که به زمان دقیق قتل خود آگاهی داشته باشند، چون اگر به زمان دقیق قتل خود، علم و یقین می‌داشتند برایشان واجب
بود از خودشان دفاع کرده و خود را در معرض قتل قرار ندهند، البته بر اساس علم اجمالی به کشته شدن خود، برایشان واجب
نبود اقدامی کنند " (رسائل الشریف المرتضی، تحقیق سید مهدی رجالی، دارالقران الکریم، ۱۴۰۵ ق)

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

۴-۵ منابع: فهرست منابعی که در متن ارجاع داده شده است، آورده شود.

القرآن الکریم

نهج البلاغه

۱. الاختصاص، محمد بن محمد نعمان (الشیخ المفید) تحقیق علی اکبر الغفاری، مؤسسة الاعلمی للمطبوعات، بیروت، ۱۴۰۵ ق
۲. اوایل المقالات فی المذاهب و المختارات، محمد بن محمد بن نعمان (الشیخ المفید)، بیروت، دارالمفید، ۱۴۱۴ ق.
۳. الاقتصاد الهادی الی سبیل الرشاد، محمد بن الحسن الطوسی، بیروت، دارالاضواء، ۱۴۰۶ ق
۴. بصائر الدرجات، محمد بن حسن الصفار القمی، تحقیق محسن کوجه باغی، قم، منشورات کتابخانه آیت الله مرعشی، ۱۴۰۴ ق
۵. پیام قرآن، ناصر مکارم شیرازی، دارالکتب الاسلامیه، قم، ۱۳۶۸ ش
۶. التبیان فی تفسیر القرآن، محمد بن الحسن الطوسی، آل البيت (ع)، قم، ۱۳۸۹ ش

۷. تنزیه الانبیاء و الائمه، علی بن الحسین (سیدالمرتضی) دار الاضواء، بیروت، ۱۴۰۹ ق
۸. تمهیدالاصول فی علم الکلام، محمد بن الحسن الطوسی، ترجمه مشکاة الدینی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۶۲ ش
۹. تلخیص الشافی، محمد الحسن الطوسی، تحقیق سید حسین بحر العلوم، دارالکتب الاسلامیه، قم، ۱۳۹۴ ق
۱۰. در آمدی بر کلام اسلامی، عطاالله اسماعیلی، میراث ماندگار، قم، ۱۳۹۵ ش
۱۱. رسائل الشریف المرتضی، علی بن الحسین (سیدالمرتضی) تحقیق سید مهدی الرجالی، دار القرآن الکریم، ۱۴۰۵ ق
۱۲. علم امام، محمد حسین المظفر، ترجمه علی شیروانی، انتشارات الزهرا، قم، بی تا
۱۳. علم امام، محمد حسن نادم، دانشگاه ادیان و مذاهب، قم، ۱۳۹۵ ش
۱۴. فرائدالاصول، شیخ مرتضی الانصاری، موسسه النشر الاسلامی، قم، ۱۳۸۰ ش
۱۵. کفایة الاصول، محمد کاظم خراسانی، کتابفروشی اسلامیه، ۱۳۶۸ ش
۱۶. الکافی، محمد بن یعقوب الکلینی، ترجمه سید جواد مصطفوی، دفتر نشر فرهنگ اهل البیت(ع)، تهران
۱۷. مجمع البیان فی تفسیر القرآن، فضل بن حسن الطبرسی، انتشارات ناصر خسرو، تهران، ۱۳۷۴ ش
۱۸. مرآةالعقول فی شرح اخبار آل الرسول، محمد باقر المجلسی، تحقیق سید هاشم الرسولی المحلاتی، دار کتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۷۰ ش
۱۹. المسائل العکبریة، محمد بن محمد بن نعمان (الشیخ المفید) تحقیق علی اکبر الهی خراسانی، مجمع البحوث الاسلامیه، بیروت، ۱۴۱۴ ق
۲۰. مصباح الفقاهه، تقریرات درس السید الخویی، ناشر اسماعیلیان، قم، ۱۴۱۷ ق
۲۱. منشور جاوید، جعفر سبحانی، موسسه اما صادق(ع)، قم، ۱۳۸۳ ش
۲۲. نبوت، شهید مرتضی مطهری، انتشارات صدرا، تهران، ۱۳۷۷ ش

باسم تعالی

ب- فرم ارزیابی کرسی ترویجی:

فرم ارزیابی کرسی ترویجی:

(این فرم توسط ارزیابان و ناقد(ین) تکمیل شود)

۱- عنوان:

۲- ارائه‌دهنده(گان): نام و نام خانوادگی: میزان تحصیلات: رشته تحصیلی: مرتبه علمی:

۱- چقدر کرسی ترویجی ارائه شده در مسیر مطالعاتی و پژوهشی ارائه‌دهنده کرسی ترویجی است؟

۱-اصلا ۲-کم ۳-زیاد ۴-کاملا

دلایل:

۲- چقدر کرسی ترویجی حاصل مطالعات علمی و پژوهشی ارائه‌دهنده است؟

۱-اصلا ۲-کم ۳-زیاد ۴-کاملا

دلایل:

۳- چقدر کرسی ترویجی ارائه شده مستدل، مستند و علمی است؟

۱-اصلا ۲-کم ۳-زیاد ۴-کاملا

دلایل:

۴- چقدر کرسی ترویجی ارائه شده نو بوده و تازگی دارد؟

۱-اصلا ۲-کم ۳-زیاد ۴-کاملا

دلایل:

۵- مشخصات ارزیاب / ناقد:

نام و نام خانوادگی: میزان تحصیلات: رشته تحصیلی: رتبه علمی:

محل اشتغال: شماره تلفن همراه: آدرس ایمیل: شناسه ORCID:

بسم تعالی

ج- فرم گزارش کمیته دستگاهی:

فرم گزارش کرسی ترویجی:

(این فرم توسط کمیته دستگاهی تکمیل شود)

۱- عنوان:	۲- ارائه دهنده (گان): نام و نام خانوادگی:	میزان تحصیلات:	رشته تحصیلی:	مرتبۀ علمی:
-----------	---	----------------	--------------	-------------

۳- ارزیاب:

امتیاز ارائه شده در فرم ارزیابی					نام و نام خانوادگی	رشته تحصیلی	رتبه علمی	دانشگاه/موسسه
سوال ۱	سوال ۲	سوال ۳	سوال ۴	جمع				

۴- ناقد(ین):

امتیاز ارائه شده در فرم ارزیابی					نام و نام خانوادگی	رشته تحصیلی	رتبه علمی	دانشگاه/موسسه
سوال ۱	سوال ۲	سوال ۳	سوال ۴	جمع				

مطابق نظر اعضای کمیته دستگاهی، ارزیابها و ناقد(ین) محترم؛ کرسی ترویجی در تاریخ و با مدیریت در محل و با حضور تعداد نفر از شرکت کنندگان برگزار گردید. محتوای کرسی ترویجی پس از اعمال نظرات ناقد(ین) مورد موافقت کمیته دستگاهی قرار گرفت. ضمن اعلام قرار گرفتن متن کرسی ترویجی در پورتال دانشگاه، مستندات زیر جهت صدور گواهی ارسال می شود:

- ۱- متن کرسی ترویجی (در دو قالب ورد و پی دی اف) (فرم الف)
- ۲- گزارش کمیته دستگاهی (فرم ج)
- ۳- فایل اکسل تکمیل شده
- ۴- فرم تکمیل شده گواهی با امضای رئیس کمیته دستگاهی

نام و نام خانوادگی

رئیس کمیته دستگاهی

امضا و تاریخ